

רני ושימחי

ארגון להפצת ערכי היהדות

גליון חודשי < חודש ניסן > א' ניסן תשע"ט
גליון מס' 18
זמני השבת באשתאול - פרשת תזריע
כניסת שבת: 18:44 < יציאת שבת: 19:35

מזל החודש

מזל טלה

מיסוד האש, בני מזל זה ניחוו ביוזמה פעלתנות והתלהבות, הטלאים הם בעלי מרץ בלתי נדלה, רוצים לחיות בקצב מהיר וחזק, ממש כמו הטלה המוכר לנו - רץ מהר פעיל ואקטיבי, בצידו השלילי סובל המזל מחוסר סבלנות, רגשנות וחימה יתירה, בני המזל מצויים במנוע רב עוצמה בו יוכלו לנוע קדימה גם בשטח הררי שאינו עביר למנועים רגילים. לאן ינועו? תלוי בהם! כמו כל כלי רב עוצמה וכמו כל תכונה אחרת גם תכונה זו עשויה לשרת אותם באותה מידה לטוב (עזרה לזולת, יצירת מפעלי חיים גדולים), או חלילה לרע (רמיסת אנשים תוך כדי ריצתם המהירה).

כוכב הלכת השולט במזל טלה הוא מאדים (מארס), מאז ומקדם שימש כוכב לכת זה בעל הצבע הסמוק כסמל למלחמה, בני מזל זה מצויים ב"מלחמה" - הם נאבקים בשגרת החיים האישית שלהם בפרט ונגד מגבלות ומעצורים בכלל. את התכונה הזו ניתן להפנות החוצה - לצורך ניהול מלחמות עם עולם ומלואו, או כלפי פנים - לצורך התגברות על היצר, על ההרגלים השליליים, להאבק בלחץ הסביבתי השלילי. כדברי הגמרא בשבת (קנו:): מי שכוּבּוּ מאדים יהיה שופך דמים: רוצח, או רופא המקיז דם, או שוחט או מוהל, זו הסיבה שבדרך כלל הטלאים משרתים בצבא קבע, ולכן מתאים להם לעבוד בעבודות קשות מבחינה נפשית, כגון: משטרה, ניתוחים רפואיים וכו'.

תאמר החודש

להבין את הדף גמרא לעמול עליו ולהתייגע בו, ויש שעוד יותר טרוד ממנו וצרותיו מרובות ובכל זאת מגיע הוא כל יום לבית הכנסת כדי להתפלל במניין ולהניח תפילין כדת וכדין.

מי הוא העשיר

מי שיש לו עיני בשר ודם יאמר בוודאי שהראשון יש לו הכי הרבה חלק לעולם הבא כיון שאת כל יומו מעביר הוא בלימוד תורה בהבנת הסוגיות, לעומתו השני שאין הוא בא כי אם לשיעור של שעה בערב ותו לא, ובכלל השלישי מי הוא ס"ה הוא מתפלל במניין וכל היום הוא עובד והולך להרוויח כסף, אולם ריבונו של עולם שעניו חוקרות חדרי בטן מלמד אותנו בתורתו הקדושה "נפש כי תקריב" העיקר זה המאמץ מול האפשרויות, מי שבאפשרותו להביא פר רחב ממדים עבור קורבנו מפתת עושרו ומי שיכול להביא רק מנחה בלולה בשמן מפני עוניו, בעיני שווים הם לטובה אין כל הבדל ביניהם, חלק בעולם הבא שווים הם ללא משוא פנים, כי העיקר זה לא מה הבאת, אלא העיקר זה כמה התאמצת, "בכל כוחך התאמצת" - את נפשך לפניו הקרבת", וכמאמר רבותינו "אשרי איש שלא ישכחך וכן אדם יתאמץ בך". חודש טוב.

בפרשיותינו עוסקים אנו בעניני הקרבת הקורבנות, קרבן עולה, קרבן חטאת, קרבן שלמים, תורים ובני יונה, וסוגי מנחות למיניהם, וידוע מאמר רבותינו על הפסוק (ויקרא פ"ב פסוק א) "ונפש כי תקריב" שבכל הקורבנות לא נאמר נפש כי אם בהקרבת המנחה, כיון שרק עני דרכו להביא מנחה, וע"ז אומר הקב"ה מעלה אני עליו כאילו את נפשו הקריב.

המסע החודשי

בזמן שבית המקדש היה קיים חלק משגרת היום יום אצל כל אחד מעם ישראל הייתה הנסיעה שלו פעם בכמה זמן לירושלים לעבר בית המקדש לשם הקרבת קורבן או "קורבן תודה" על איזה נס שהיה לו או "קורבן חטאת" על איזה עברה שעשה וכו' וכו', אולם היום בעונותינו אין לנו בית המקדש ולא כהן שיכפר בעדנו, ומעשינו הטובים הם הקורבנות שאנו מקריבים לפני בוראנו, יש אדם שיכולותיו גדולות הן בעושר והן באושר לעשות מעשים טובים ולשקוד כל היום על דלתות התורה והיראה מבלי לדאוג על פרנסתו ושאר צרכיו, ויש אדם שממונו מועט וכל הזמן דואג ומיצר על פרנסתו הדלה, ובכל זאת מוצא הוא את הזמן לבוא ולשמוע שיעור תורה

הידעת? מדוע ביארה התורה קודם את דין החיות והעופות הכשרים והטמאים בפרשת שמני, ולאחר מכן מבארת היא בפרשה זו את דין הטומאה והטהרה באדם, בשביל שלמד האדם להתנהג בענוה רבה ואל יתגאה, שאם יתגאה יאמרו לו אפילו בריה קלה כיתוש כבר נברא לפניך וכן דין טומאתו נתבאר בתורה לפניך.

הידעת? כי שאלו תלמידיו של רבי שמעון בר יוחאי מדוע אשה צריכה להביא קרבן אחרי שילדה וכי היא עשתה איזה חטא, וענה להם שבשעה שאשה יושבת על המשבר וסובלת מצירי לידה, היא קופצת ונשבעת שלא תזקק עוד לבעלה, ומאחר שזו שבועה שאינה יכולה לקיימה כיון שהיא משעובדת לבעלה, לכן ציוותה אותה התורה להביא קרבן שהיא כפרה על השבועת שזאת שנשבעה.

הידעת? כי עוד שאלו תלמידיו של רבי שמעון בר יוחאי מדוע כאשר אשה יולדת זכר היא טמאה שבעה ימים, וכאשר היא יולדת נקבה היא טמאה ארבע עשרה יום, וענה להם שהקב"ה בוחן כליות ולב יודע שבשעה שהאשה יולדת זכר מתוך שהיא שמחה הרבה היא מתחרטת על השבועה שנשבעה, ושוב צריכה היא את בעלה, ולכן היא טהורה מיד אחר שבעה ימים, אבל כאשר היא יולדת נקבה עוברים ימים רבים עד שהיא מתחרטת על שבועתה ולכן היא טהורה רק אחרי ארבע עשרה יום.

הידעת? כי לצרעת ישנם שני צבעים של נגעים הנקראים אבות. "שאת" שצבעה כמו צמר לבן ו"בהרת" שצבעה לבן כמו שלג, "וספחת" היא תולדה של השאת וצבעה כקרום של ביצה

שלוונה פחות הוא מלוכן הצמר, והתולדה של בהרת היא בצבע סיד היכל ולונה פחות מלוכן השלג, וזה מה שאומרת המשנה בנגעים "מראות נגעים שנים שהם ארבע", וארבעת המראות הללו רמוזים בד' תיבות הללו: שאת, ספחת, בהרת, צרעת, אשר ר"ת שלהם הוא ש"ס ב"ץ וזה צבעי המראות שלג - סיד, ביצה - צמר.

הידעת? כי שיעור הנגע הטמא הוא רק כאשר הוא בגודל גריס (גרירי אפונה) גדול בשיעור שיכולים לצמוח בו שש שערות ברוחבו ושש שערות באורכו, זאת אומרת שטח שיכולים לגדול בו ל"ו שערות.

הידעת? כי שלשה סימני טומאה יש במראה הנגע: א. "שער לבן" דהיינו שישנם ב' שערות לבנות הגדלות במקום הנגע. ב. "מחית בשר" שבתוך הנגע נראית חתיכת בשר בריאה. ג. "פשיין" שהנגע התפשט יותר מהשיעור שהוא היה בהתחלה, וכל הסימנים הללו אינם מטמאים אלא רק כאשר המראה שלהם עמוק מן העור, ואין הכוונה שכאשר ימשש הכתן את ידו יחוש שהנגע עמוק יותר, אלא שבמראה הם נראים עמוק יותר כמו שהשמש נראית עמוקה יותר מהצל כי אורו בהיר יותר.

הידעת? שיעור המצורע לשבת מחוץ למחנה הוא מפני שדרך מספרי לשון הרע זה להפריד בין איש לאשתו ובין אדם לחבירו, ולכן גם המצורע מגיע לו שישב בדם מחוץ לג' מחנות, ויודיע שהוא טמא כדי שלא יתקרבו אליו ויהיה מצטער כאבל, ואז ישבר לבו ויחזור בתשובה.

הפטרת השבוע: "כה אמר ה' השמים כסא" (ישעיה פרק טו)

מה בהפסרה?

אחד הנביאים הגדולים שעמדו לעם ישראל בימי בית המקדש ראשון היה ישעיה הנביא, שישם ונשגה פרקי נבואה ישנם בספר "ישעיה", כאשר במפרק ס' מבואר הנביא על בניו ירושלים עיר הקודש היא תבנה ותכונן לעתיד לבוא, ועל הניסים והנפלאות שיהיו בזמן ביאת מלך המשיח, אולם במפרק האחרון פרק טו' שב הנביא ומתנבא על בני דורו אשר חשבו כי בית המקדש מכפר להם על עוונותיהם, ומותר להם לעשות את כל התעובות, ואם אחרי זה מקריבים הם קרבן הכל מתכפר להם, ולאחמ"כ שב הנביא וממחיש את מה שיקרה בזמן הגאולה.

תוכחת הנביא לרשעי העם

ראשית כל אומר הקב"ה "השמים כסא והארץ הדום רגלי" אני צריך לבית מקדש שלכם כי מלא כל הארץ כבודי כסא בשמים ורגלי בארץ כביכול, איזה בית אתם יכולים לבנות לכבודי ואיזה מקום מנוחה אתם יכולים לעשות לי הלא את כל העולם ידי עשתה, ושכינתי שרציתי שתשרה ביניכם זה רק מתי שאתם נשמעים לי, אומר הנביא הקב"ה מביט אל הלב של האדם אל עניו ושמוע רוח אחרו נשברה בקרבן, והוא חרד על דברי לשמוע בקולי, וזה תכלית המקדש והקורבנות וזה הנחת רוח שיש מברך לקב"ה שאמר ונעשה רצונו, ולא את הקרבן עצמו הקב"ה צריך כי אם ההכנעה שמראה האדם בזה ששומע לקולו, ואתם שמקריבים את הקורבנות ועודכם ברשעים דעו שבעיני הקב"ה מי

ששוחט השור או זובח השה או המעלה מנחה או המזכיר לבונה שווים הם למכה איש או עורף כלב או מעלה דם חזיר או מברך אוון, כי גם אלו הראשונים שכאלו עושים מעשי צדיקים, בדרכיהם חרו ובשיטתיהם נמשם חפצה. ולכן כשם שהם מתלוצצים במעשיהם ובהרו לעצמם בדרך שאני לא בחרתי, גם אני אבחר בתעלוליהם להתלוצץ עליהם ואביא עליהם מדה כנגד מדה יען קראתי ואין עונה דברתי ולא שמעו ובאשר לא חפצתי בחרו, וממשיך ואומר הנביא "שמעו דבר ה' החרדים אל דבר" אלה שנראים לכם כמו אהיכם במצוות דעו שהם שונאים ומנדיכם אשר אומרים לעצמם בגדולתינו הקב"ה מתכבד שאנחנו קרובים לו יותר ממכם, אבל לא כן יהיה אלא בשמחתכם נראה והם יבושו.

הנבואה על העתיד לבוא

אז בבוא עת הגאולה קול שאון ישמע מעיר ירושלים קול שאון ישמע מהיכל ה', יהיה זה קול הקב"ה משלם גמול לאויביו, הישועה שתבוא פתאום תבוא, "בטרם תחיל לידה בטרם יבוא חבל לה והמליטה זכר" - משל כפול הוא: כשם שהיולדת תלד בניו הרגשת כאב הלידה כך פתאום יאספו אל ירושלים כל בני הארץ והייתה שוממה מהם וזה כעין לידה מחדש, אומר הנביא מי שמע ומי ראה פלא כזה שאשה תלד פתאום בלי צער ובלי חבלי לידה, אבל להקב"ה יש את הכח לתת לעיר ציון, וכי מי שנותן כל לכל הגוים לא יוכל לתת כח לעירו שלו "ירושלים".

וממשיך הנביא ואומר "שמחו את ירושלים וגילו בה כל אהבה" - שתאב לראות בבנינה, "שישו איתה מושו כל המתאבלים עליה" - בעת שנחרבה, למען תינקו ושבעתם משידי תרחומיה ותתענגו מזיו כבודיה, כי כה אמר ה' הכבוד שיתנו הגויים לעם ישראל באותו זמן יהיה כל כך הרבה כמו נחל שוטף, כמו איש שאמו תנחמו כן אני אנחמכם בבנין ציון וירושלים, וכאשר תראו את הישועה ישמח ליבכם ועצמותיכם יפרחו כדשא, ואז תראו את יד ה' הטובה שנותן לעבדיו ואת הזעם שמפיל על אויביו.

באותה העת הקב"ה יבוא בכעס כמו אש על כל הגוים וישפוט אותם באש הגהינם, וחרבו תפיל מהם חללים רבים, כל אלו שהלכו אחרי העבודה זרה, אוכלי בשר השקץ והחזיר ומתו ויספו באותו הזמן, ובכ"ז אשאר פלטים גויים ממלחמה זו כדי שילכו ויספרו לאיים הרחוקים את מעשי גדולת ה', ואז כאשר ישמעו זאת כל הגוים יבואו ויתקבצו על גבי סוסים ופרדות לכיוון בית המקדש ויביאו בידם מנחה בכלים טהורים, ואז כשם שהשמים והארץ עומדים לעולם כך יעמוד זרעכם ושמכם לעולם, ובהיותו יתודע שמי בעולם איז יבואו כל בשר - גם הגוים להשתחוות לפניו בבית המקדש מיד חודש בחודשו ומדי שבת בעבתו, ולפי הגוים שיבואו להשתחוות לפניו בבית המקדש יצאו אל עמק יהושפט ויראו את כל פגרי הרשעים הפושעים כי כי תולעתם לא תמות, ואש הגהינם לא תפסיק שלוש בהם והיו דראון לכל בשר.

נפש כתב ע"ג פיסת קלף שם קדוש שבכוחו להחיות מתים, וכל שרעפיו מהרהרים בסודות נשגבים ונסתרים. כשסיים עם הייחודים והכוונות הלך לחצר בית הכנסת שם שכב עדיין הילד ההרוג כשערלים רבים מקיפים את גופתו.

הנס: הילד קם לתחייה!

כשהגיע לחצר ביה"כ פילס את דרכו בינות להמון והניח על מחשו של הילד המת את פיסת הקלף. לתדהמת כל הנוכחים נרעד הילד לפתע הילד המת, פקח את עיניו וקם על רגליו. תחילה הביט סביבו במבט מבלבל כשכולם נרתעים לאחוריהם ונשמתם כמעט שפרחה מרוב בהלה, אלא שהרב לא איבד את עשתונותו וקרא: "אמור נא לי ילד, מי היו הרוצחים ששחטו אותך והקזו את דמך?" אל מול עיניהם הנדהמות של הנוכחים הצביע הילד על שלושה משרי המלך ששמעו את שמו ופניהם חורו כפני מת. "מה לך נבהל" שאל הילד המת את אביו, שהזעק בינתיים למקום, "אם אינך מאמין לי תוכל לשלוח את משרתיך למקום פלוני ושם תמצא אבן שעליה ניתן דם מגופי בעת הרצח, יביאו נא את האבן לכאן ותראו שצדקו דברי".

לא ארכה שעה ארוכה והאבן הובאה אל המקום כשעליה סימנים מובהקים של דם טרי שזה לא מכבר ניתן עליה. מיד כשראה הילד המת החי את האבן, צנח מיד ארצה ושב להיות מת. נקל לתאר את זעמו של המושל שציוה לענות את הרוצחים בצורה אכזרית עד שלבסוף נאלצו להודות במעשה הרצח שנעשה במטרה להעליל על היהודים עלילת שואה, ועל פי פקודת המושל הם הוצאו להורג. כן יאבדו כל אויבי ה'...

באותם שעות שררו במעון המושל תאניה ואניה וההורים לא ידעו את נפשם מרוב דאגה לבנם. עד מהרה יצא הכרוז בעיר מביתו של המושל לצאת ולחפש את הילד האובד, ורבים יצאו לסרוק את העיר, בעוד שיוזמי העלילה כינוו את צעדיהם לעבר שכונת היהודים שם 'גילו' את גופת הילד הנרצח והקימו קול זעקה. "היהודים הם שרצחו ללא ספק!" סיננו היועצים בזעם, ודרשו מהמושל למצות עמם את הדין עד תומו ולהעניש את הרוצחים מידה כנגד מידה. המושל האבל שביקש נקמה הזמין לפניו את ראשי הקהילה היהודית בעיר והטיל עליהם את גזירתו, "הביאו לפני את רוצחי בני יקירי אם לא תעשו כן, אכלה את כולכם בחמת". ניסו ראשי הקהל להסביר למושל כי אין ידם במעל, אלא שהלה לא אוה לשמוע מילה מפייהם ושילחם מעל פניו בחורי אף. תפשו היהודים את אומנות אבותיהם בידיהם, התכנסו בבתי הכנסיות, גזרו צום בכי ומספר והעתירו לה' לישועה. תקופה מסוימת לפני כן, עלה לירושלים אחד מגאוני פולין ר' קלמן קלונימוס הברקשטיין, חתנו של המהרש"ל. עם עליתו הוכתר לרבה הראשון של קהילת האשכנזים בירושלים וישב עם בית דינו יחד עם חכמי ורבני הספרדים. מרן ר' יוסף קארו - "הבית יוסף" מזכירו בתשובותיו. וכן האר"י ז"ל קיבל ממנו תורה. איש קדוש היה ר' קלונימוס ויד ושם לו בחכמת הקבלה. כששמע ר' קלונימוס את בקשת המושל להסגיר את הרוצחים והבין שאך סיפור בדים הוא, ומשלא 'ימצאו' את הרוצחים ידע שסכנת כליה וגירוש מרחפת על תושבי העיר. אמר ועשה מעשה כדי להצילם מרדת שחת. ולמרות שהיה הדבר בשבת קודש, ישב ר' קלונימוס משום פיקוח

היה זה לפני למעלה מ-450 שנה, כאשר בנני יחידו של המושל בירושלים היה דל וקטן. עינם של התושבים הנוכחים הייתה צרה ביהודים והם רחשו כל העת מזימות ותככים כדי להבאיש את ריחם. פעמים רבות ניסו להוציא את דיבתם של היהודים רעה בעיני המושל. במיוחד נודע גדול רשעותם של השרים מקורבי המושל, שלא אחת ניסו לשכנע אותו בכך שאם יגרש את היהודים מהאזור, רק יוטב לתושבים שאינם בני ברית. אולם הלה לא היטה אליהם את אוזניו ולא האמין לדברי הכוזב שביאיו בפניו. ההנהגותו של המושל גרמה למורת רוח בקרב השונאים והם החליטו לנקום ביהודים שנואי נפשם בדרכים אחרות...

המזימה השפילה

היתה זו שעת ערב מאוחרת, כאשר בנו יחידו של המושל עשה את דרכו לביתו, לפתע חש הילד ביד איתנה שגררה אותו לצד הדרך, ועוד בטרם הספיק להוציא גהה, ככלו הרשעים את דינו והשליכוהו לתוך שק. באין רואים, ביצעו הרשעים את זממם, הרגו את הילד המסכן ואת גופתו השליכו אל החצר הישנה של בית הכנסת "תלמוד תורה" הסמוך לביה"כ רבן יוחנן בן זכאי המוצב במרכז הרובע היהודי.

חשיב בהלכה

מרן הגאון הרב יצחק דצאבי שליט"א
פוסק עדת תימן
מח"ס בארות יצחק, שו"ת עולת יצחק, שו"ע המקוצר, ועוד.

1. האם יש צורך לקנות מוצרי ניקיון עם כשרים לפסח?

מן הדין אין צורך, כיון שהם אינם ראויים לאכילת כלב, אך מצד חומרא והידור כדאי, בפרט שהדבר מצוי בזמנינו בנקל ובהישג יד, מאחר שיש קצת פוסקים הסוברים שאין פיסולן מאכילת כלב קובע בנ"ד הואיל וגם מעיקרא לא היו ראויים לכך, ולשם נקיון נועדו, משא"כ בחמץ שהיה נאכל ואח"כ התקלקל, עיין שו"ת שואל ומשיב קמא ח"א ס' קמ"א, ושו"ת לבושי מרדכי ס' פ"ו, ושו"ת דברי מלכאל ח"ד ס' כ"ב אות ו' וס' כ"ב אות מ"ג ושערים מצויינים בהלכה ס' ק"ב סק"ז וסק"ח, ועוד.

2. כמו כן - כלים חד פעמיים, האם צריך שיהיו כשרים לפסח?

צריך, כי בשנים האחרונות נתברר שיש בהם חשש תערובת חמץ.

3. איזה מוצרי מזון יש בהם חשש של חוזר וניערב יבש ביבש ולח בלח?

כמעט כל דבר ובכלל זה שימורים, חוץ מדברים יבשים של גרגרי קטניות כגון שעועית אורז חומוס חילבה וכדו'. רק צריך לבדקם, ושלא נארוז במפעל שאורזים שם גם מיני דגן, שאז יש חשש שאבק החמץ נתערב עם הקטניות.

4. האם יש חשש חמץ בסיגריות או טבק?

כן, כיון שאפילו שזה רק עשן מ"מ חמץ אסור אפילו בהנאה.

5. כיצד ניתן להכשיר מיקרוגל או טוסטר אובן שמשמשים בו כל השנה חמץ?

מיקרוגל, לנקות היטב, ולהרתיח מים עם אקונומיקה או אמה למשך כחמש דקות. טוסטר אובן, לנקות היטב, להפעיל על החום הכי גבוה למשך שעה. ולהחליף תבנית, או לצפותה בנייר כסף.

6. מה המנהג שלנו לגבי תענית בכורות בערב פסח?

ברוב ככל קהילותינו נהגו שהבכורות מתענים, חוץ במעיר צנעא שבדר"כ לא התענו.

ג. שילמו סכום כל שהוא עבור הפירות, ג. בשלו את הפירות או את הירקות, ד. מלחו את הפירות או את הירקות, ה. אם הגיע זמן כניסת שבת, כל אכילה מזמן זה נחשבת כאכילת קבע וחייבים הפירות במעשר.

ודע! שכל ההיתר לאכול אכילת עראי ללא מעשרות הוא דווקא לאורחים אבל בעל הבית ובני ביתו אסורים באכילת עראי, אלא אם כן יאכלו באופן מסויים, דהיינו פרי קטן שהדרך לאוכלו בבת אחת כגון: שויף, שקד, עגבניות שרי וכדומה שמותר לאוכלם אחד אחרי השני בלי מעשר, אך לא יטול את השני עד שיגמור לאכול את הראשון, ופרי גדול שהדרך להפרידו לפלחים כגון: אבטיח, רימון, אשכולית, קלמנטינה אסור לטלו שלם ולאכול בלי מעשר אלא יפתחנו על העץ ויטול ממנו פלח או גרגיר אחד של ענב או רימון ואז יכול לאכול בלי מעשר, ואם עבר ונטלו שלם מהעץ נתחייב במעשר.

מתוך ספר "אור ההלכה" של הרה"ג דוד כהן שליט"א

שנמאסים כאשר הם נופלים כגון תאנים הרי הם של המוצא כיון שהבעלים כבר מתיאשים מהם קודם נפילתם והרי הם הפקר, וכן אם הפירות נמצאים במקום שבודאי יכולים לאכול מהם בהמות או חיות הרי הם של המוצא מהטעם הנ"ל, ג. אם גילה בעל השדה את דעתו שאינו מתיאש מהפירות כגון שתלה שלט או עגדר את מקום נפילת הפירות, או שמדובר בעץ שאינו משיר את פירותיו בדרך כלל, אזי אע"פ שנשרו הפירות מהעץ הנוטלם עוון גזל בידו.

ולענין מעשרות: א. פירות שהם הפקר כגון הנופלים מתחת העץ וכנ"ל באופן שמותר לקחתם הרי הם פטורים מכל מעשרות, ג. משפחה שבאה לבקר קרובים ובחצר יש עצי פרי או גפנים עם ענבים, ובעל הבית נתן להם רשות לקטוף ולאכול מהפירות, מותר להם לאכול מהפירות בלי הגבלה ללא מעשר כיון שהאכילה בחצר חבירו מוגדרת כאכילת עראי הפטורה ממעשר, אלא אם כן יתקיים בפירות או בירקות אחד מחמשת התנאים: א. שהכניסום לבית שלהם,

אקטואליה בהלכה

שאלה: ההולך ברשות הרבים ורואה פרי עץ שנוטה מחצר של בית פרטי לתוך רשות הרבים, ובעץ יש פירות, ורוצה לקטוף מהפירות שנמצאים מעל רשות הרבים האם הדבר מותר? ומה הדין בפירות שכבר נפלו לרשות הרבים האם מותר להנות מהם?

וכמו כן משפחה שמתארחת במושב והלכו לטייל בפרדסים ובשדות האם מותר להם לקטוף מהעץ או לאכול מהפירות שנשרו לאדמה? ומה יהיה הדין בכל הנ"ל לענין חיוב מעשרות?

תשובה: הדבר ברור שאסור לקטוף מעץ פרי הנוטה לרשות הרבים, והעושה כן עוון גזל בידו, ואם מצא פירות שכבר נשרו מהעץ, או שרואה פירות מונחים בצידו השדה ויודע שהם נפלו מהאילנות שבשדה, **הדבר תלוי: א.** אם הם פירות

אחת שאלתי

הנוספת על האמור שהאדם לא מנצל כוחותיו, והוא לפי שלכל אדם יש כוחות נפש לפרט או לפרטים מסויימים, יש אחד שיש לו כוחות נפש לתורה, והאחר לתפילה, והאחר לזיכוי הרבים, והאחר לעיון, והאחר לבקאות, והאחר למעשה חסד וכיוצא בזה, ובכן כאן השאלה היא ידע האדם למה נפשו מסוגלת לתת כוחה כדי שלפחות ידע את הכיוון בו עליו להשקיע, התשובה לזה מבוארת בספר "שבט מוסר" (סוף פכ"ז) וכן בספר צדקת הצדיק (אות מט) וזה לשונו שם "כל אחד ידע שבמה שיצרו תוקפו ביותר, הוא כלי מוכן לאותם דברים להיות נקיים וזכים אצלו, ובדברים שהרבה לפשוט בהם ידע שהוא כלי מוכן להיות דייקא באותו דבר נקי ובר לבב".

הרי שבחלק של ה"סור מרע" גילו לנו רבותינו שדוקא בדבר שלבו של האדם חושקו לרע ויצרו תקיף עליו ביותר אם במידה מסויימת או בתאוה מסויימת, וכגון יש מי שלבו מתפתה ביותר לכבוד ולגאוה, יש לממן יש לאכילה יש לעריות וכו' וכו', וזה האתגר עבורו להתעלות על ידו, ובאם יתגבר על יצרו בדברים שלבו חושקו ביותר יזכה דוקא באותו דבר להיות בו נקי ובר לבב יותר משאר בני האדם.

למצוא חן בעיני דוקא, ומה לי למצוא חן בעיני בשר ודם, ומה גם שבכך אדחה מפניו ח"ו, וכי בשביל התייחסות זו לעלמא דשיקרא אפסיד את יחסי עם הבורא שרק ממנו תועלתי, וימשך ויעמיק עוד ועוד במחשבות אלו, ובכך ירגיל עצמו לעבוד עבודת ה' גם בעומדו לפני בני אדם מבלי להתרגש ולהיות מוטריד מה חושבים עליו לטוב ולרע אלא יעשה את המוטל עליו מבלי להתחשב בכלום והתבוננות זו תועיל לו אם יעמיק בה לפחות עתה לאותה תפילה.

וכן על זה הדרך כשקופצת עליו תאוה מסויימת יסיר עצמו במוסר מיד ויעזור לו הדבר לפי שעה לצנן ולקרר את תאוותו, וזה בדוק ומנוסה, ולא כמו שחושבים המון העם שכאשר היצר מבעיר את האדם לתאוה אין מה לעשות נגדו, זו טעות! ואף שהדבר נראה כן בתחילה, אם ינסה ליישב עצמו יראה שיש בכוחו לשתק את יצרו ולפחות במידה מסויימת - בכל מצב.

שאלה: האם ביד האדם לגלות את כוחות הנפש הטמונים בו והיא?

תשובה: ידוע ומפורסם שהאדם הממוצע אינו מנצל אלא כחמישה או עד עשרה אחוזים מכוחות נפשו והבעיה היא

מדור השו"ת עם הרה"ג יעקב ישראל לוגאסי שליט"א

שאלה: האם יש כח בנפש האדם לשנות טבעו במידה או בתאוה?

תשובה: צריך לדעת נפש האדם היא כמו עיסה הניתנת לעיבוד, לאדם נדמה שמדה רעה היא בנפשו ואין מה לשנות, זו טעות! אך לעקור לגמרי מדה רעה או תאוה זה מתנת יחידים, אולם לפי שעה - לשכך את המדה או את התאוה זה בוודאי ביכולת האדם, ובהתבוננות מעמיקה יכול לפחות לפי שעה לצנן את רתיחת המדה או התאוה, כך בניינים כוחות הנפש באדם.

ולמשל ניקח דוגמא אדם המאריך בתפילה ובין לבין מתגנבת בקרבו מחשבת יהוהא וגאוה מפני הרואים היש בכוחו להתגבר על כך? התשובה היא שלפי שעה יש בכוחו לשנות טבעו וכגון שיעמיק ויתבונן בעומק שכלו מה יתן ומה יוסיף לי האדם, הלא אני עתה עומד לפני הבורא - נוכח פני ה' ומדבר עמו כאשר ידבר איש אל רעהו, ורעהו שומע ומקשיב אליו, ומתחנן הנני לבקש צרכי מהכל יכול, עובד אני עבודת הלב ההכל יכול על מנת

נצח ישראל	רביעי	09:00-12:00	כולל בוקר 17:15-19:30	לימוד מקרא מארי יאיר חג'בי (קבוצה א) 19:30-20:20	פרייקט חונכות ילדים ונוער 19:30-20:20
				הלכה ומוסר בבית כנסת נצח ישראל 20:30-21:30	שיעור תורה- הרב בנימין דיין
	חמישי	09:00-12:00	כולל בוקר 17:15-19:30	לימוד מקרא מארי יאיר חג'בי (קבוצה ב) 19:30-20:20	שיעור הלכה ומוסר בבית כנסת נצח ישראל

ראשון	09:00-12:00	כולל בוקר 17:15-19:30	לימוד מקרא מארי יאיר חג'בי (קבוצה א) 19:30-20:20	שיעור הלכה ומוסר בבית כנסת נצח ישראל 20:30-21:30	לימוד חברותות- גברים
שני	09:00-12:00	כולל בוקר 17:15-19:30	לימוד מקרא מארי יאיר חג'בי (קבוצה ב) 19:30-20:20	שיעור ב"עין יעקב" בבית כנסת נצח ישראל מפיה ה"רונן יעיש	
שלישי	09:00-12:00	כולל בוקר 17:15-19:30	לימוד מקרא מארי יאיר חג'בי (קבוצה ב) 19:30-20:20	שיעור הלכה ומוסר בבית כנסת	

לוח פעילות

מהנעשה בשטח

לוי ב-400 ש, במקום השני ירין מהצרי ב-200 ש והראל ברטל במקום השלישי ב-100 ש. בקבוצה השנייה (גילאי 10-14) זכה במקום הראשון יוסף סאלס באופניים יקרות, ובמקום השני דוד יעיש ברחפן, ובמקום השלישי זכו אלון זווות ואביעד בוטה (נקודות שווים) בכדורסל. בקבוצה השלישית (עד גיל 10) זכה במקום הראשון הלל בווני ברחפן, ובמקום השני איתמר דהאן במכונית על שלט ובמקום השלישי עודד אקוע בלגו על שלט, כמו כן - כל משתתף זכה בפרס ולא חזר ריקם.

בקבוצת המבוגרים נערכה הגרלה בין המשתתפים. לירון זינגר זכה בסוף שבוע זוגי, יעקב יעיש זכה בספר ארכיאולוגיה תנכ"ית של הרב זמיר כהן וירון חרוזי זכה בספר קריאה של הסופר חיים ולדר.

אנו מודים לכל העוזרים והתומכים בפעילות זו, ובפרט לחונכים היקרים שמוסרים נפשם למען ילדי ונוער המושב.

דוברת זינגר מיוזמתם האישית ומתוך הערכה לפעילויות העמותה, יהי שחרם שלם מן השמים. בין לבין העמותה הציגה מצגת מדהימה של פעילות פר"ח של החונכים והחניכים המשתתפים בפעילות. לאחר תום ארבעים שאלות כשמתח רב ניכר היה בין הילדים המתמודדים זכו בקבוצה הראשונה (גילאי 14-18) במקום הראשון דביר

חידון פורים

בליל פורים התקיים במושב חידון פורים המתוכנן. בחידון השתתפו מעל שלשים ילדים שחולקו לשלוש קבוצות לפי הגילאים. מי שנכח בחידון ראה והבין כמה הילדים השקיעו, למדו והתכוננו לקראת החידון. זה היה ניכר כאשר ילדים שצדקו וענו תשובה נכונה קפצו מרוב שמחה בצעקת גילה ורינה. אין ספק שהחידון העשיר את רמת הידיעות בנושא ההלכה והאגדה של פורים. חשוב לציין שבמסגרת פעילות פר"ח המתקיימת מידי שבוע על ידי פעילים של העמותה למדו החונכים והחניכים את הנושאים שקשורים לחידון מתוך החוברת "בהלכה ובאגדה". כמו כן שמחנו לראות מבוגרים שהשתתפו בחידון כשחלקם הם הורים של הילדים שמשותתפים בחידון בו זמנית.

ההפתעה של הערב הייתה, עוגה מיוחדת במינה עם הלוגו של העמותה שהכינו הגברת מיכל לוי ובתה

קמחא דפסחא

כתב הרמב"ם בהלכות יו"ט:

"כשהוא אוכל ושותה חייב להאכיל לגר ליתום ולאלמנה עם שאר עניים אומללים, אבל מי שנועל דלתות ביתו ואוכל ושותה הוא זכניו ואשתו ואינו מאכיל ומשקה לעניים ולמרי נפש, אין זו שמחת מצוה אלא שמחת כרסו"

וכו' ע"כ.

ניתן להעביר מצות קמחא דפסחא עבור נזקקים מבני המושב לידי פעילי עמותת "רוני ושמיחי", ולציין עבור קמחא דפסחא.

תזכו למצות!

חידה:

מדוע הצומת הכי קרובה לעיר בני ברק מכיוון כביש גהה נקראת "צומת מסובים" ?

בין הפותרים נכונה יוגרל: לגו על שלט

חידה מחודש קודם:

מה היה מקצועו של המן קודם שהיה משנה למלך, וכמה שנים עסק באותו מקצוע ?

פתרון:

היה בלן וספר במשך 22 שנה של כפר קרצום.

תשובות ניתן לשלוח ב-SMS לפל: 054-3434642

נפלאות הבריאה

מעולה ובעת שאין הוא מוצא טרף הוא מסוגל לשחות במהירות ולשלות דג מהנהר כדי להשקט את רעבונו.

ריצתו מהירה מאוד הוא מסוגל לזנק בקפיצה אחת למרחק של חמש מטרים, ובשעת הצורך גם לטפס על עצים, במכת כף אחת הוא ממיט חיה בגודל של פר, נקבת הטיגריס ממליטה פעם בשנתיים בין ל 2 ל 3 גורים רק אחרי שבועיים פוקחים הם את עיניהם, כ-7 חודשים הם מטופלים ע"י אימם ולאחמ"כ הם מתחילים לצאת למסעי ציד יחד איתה, ובהיותם בני שנה עוזבים הם את אמם ויוצאים לחיות חיים עצמאיים, אורך חיי הטיגריס כ-25 שנה.

הטיגריס נפוץ באופן חופשי אך רק ביבשת אסיה, החל בסיביר בצפון עד הודו ויוה בדרום, הנפוץ ביותר הוא הטיגריס הבנגאלי המצוי בעיקר בהודו, מסעי ציד גדולים נערכים בעקבות הטיגריסים בגלל פרוותם היפה שיש לה ביקוש רב בעולם, עובדה זו הביאה לדילולם במקומות רבים.

הטיגריס

טורף אכזרי ממשפחת החתוליים בדומה לאריה ולנמר, אורך גופו נע בין 2 - 3 מטר ומשקלו הממוצע כ- 300 גרם, צבעו של הטיגריס הוא חום אדמדם ולרוחב גופו פסים שחורים או חומים כהים המשמשים לו כאמצעי הסוואה יעילים בעת שהוא אורב לטרף בין השיחים, אורך זנבו הגלילי כ- 90 ס"מ והוא מכוסה בפסים דמויי טבעות, דמיון רב קיים בין הטיגריס לבין האריה הן בהרגלי הציד שלהם והן במבנה גופם, אם כי האריה גדול במעט מן הטיגריס, לטיגריס אין רעמת שיער כשל האריה, כמו כן הוא טיפוס מתבודד לעומת האריה החי בדרך כלל בקבוצה משפחתית.

כמו האריה גם הטיגריס אוהב לבלות את היום בשינה ורק לפנות ערב יוצא הוא ממקום מסתורו לתור אחר טרף, לעיתים רחוקות רק כשהוא רעב במיוחד יוצא הטיגריס לשחר לטרף בשעות היום בהיותו מחבב מקומות לחים הוא מצוי בדרך כלל ליד גדות נהר או אגמי מים שם הוא יכול להרוות את צימאנו וכן לארוב בדממה בין השיחים הגבוהים לחיות הבאות להרוות את צימאנו, הטיגריס הוא שחיין

תודתנו נתונה לוועד המקומי שעוזר ותומך בפעילויות העמותה ואף בהוצאת עלון זה

